

ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΗ

*Όλα θα πρέπει να πηγάζουν σύμφωνα
με την προσεκτική και ειλικρινή
ερμηνεία της φύσης
Σαμονήλ Χάνεμαν*

Σ' αυτό το κεφάλαιο επιχειρούμε κάτι καινούργιο για την Ελλάδα. Ερευνούμε τη σχέση ομοιοπαθητικής και μαιευτικής γυναικολογίας, προσπαθώντας συγχρόνως να ενημερώσουμε το σύγχρονο μαιευτήρα γυναικολόγο που μπορεί να διαβάσει αυτό το βιβλίο, για τις τυχόν θεραπείες που υπάρχουν, αλλά, κυρίως, προσπαθούμε να ενημερώσουμε και τη γυναίκα την ίδια. Οι απόψεις, που αναφέρονται εδώ, είναι απόψεις του γράφοντος και μόνο από τη σχετική εμπειρία, που έχει αποκτήσει από την εξάσκηση της μαιευτικής γυναικολογίας, και από την εμπειρία του με τα ομοιοπαθητικά φάρμακα. **Κατά κανένα τρόπο δε συνιστούμε στην γυναίκα να υιοθετήσει κάποια από αυτές τις θεραπείες από μόνη της.** Ο κύριος υπεύθυνος για την παρακολούθηση της εγκυμοσύνης της παραμένει πάντα ο γυναικολόγος της και εκείνον θα πρέπει να συμβουλευτεί για οποιαδήποτε θεραπεία. Εδώ, απλώς γίνεται μία προσπάθεια σφαιρικής ενημέρωσης της γυναίκας και το κείμενο, που ακολουθεί, έχει καθαρά ενημερωτικό χαρακτήρα.

Στην αρχή του 1870 η γυναίκα, που επρόκειτο να γεννήσει, έπαιρνε συστηματικά κινίνο πριν από τον τοκετό για να προληφθεί η πιθανότητα πυρετού. Πριν γεννήσει της έδιναν ένα ισχυρό καθαρτικό για να «καθαρίσει το σώμα της». Μετά, όταν ερχόταν η ώρα της να γεννήσει, της έδιναν εργοταμίνη για να προκληθεί τοκετός και μορφίνη για να μειωθεί ο πόνος¹. Η χρήση αυτών των ισχυρών φαρμάκων αύξησε τη βρεφική και μητρική θνησιμότητα κατά τον τοκετό.

Ο φόβος των μικροβίων κατά την αρχή του αιώνα, έκανε τα νοσοκομεία να προσέχουν πάρα πολύ τη γυναίκα, που επρόκειτο να γεννήσει, μήπως πάθει κάποια λοίμωξη. Έτσι, οι νοσοκόμες έπλεναν τα κεφάλια των γυναικών με αιθέρα και αμμωνία. Τους ξύριζαν το εφηβαίο, επειδή πίστευαν ότι μπορεί να φωλιάζουν σ' αυτό μικρόβια. Τους έκαναν κλύσματα κάθε 12 ώρες, ώστε να αποφύγουν την επιμόλυνση από τα κόπρανα. Τους έπλεναν όλο το σώμα με διαλύματα που είχαν απολυμαντικό. Επίσης πλενόταν και ο κόλπος². Η προσπάθεια να βοηθηθεί η μητέρα και το παιδί προκάλεσε τραυματικούς τοκετούς, γιατί ο έλεγχος που ασκείτο στην γυναίκα, ήταν υπερβολικός.

Σαφώς η ιατρική παρέμβαση έχει μεγάλη αξία, αλλά ο τοκετός σαν φυσιολογική λειτουργία θα πρέπει να εξελίσσεται, με τις απαραίτητες και μόνο παρεμβάσεις. Η χρήση φαρμάκων κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, σημαίνει ότι το έμβryo αναπόφευκτα θα πάρει κάποια μικρή ποσότητα από αυτά τα φάρμακα. Η επίδραση αυτών στην ανάπτυξη του εμβρύου είναι άγνωστη. Οι γιατροί θα πρέπει να χρησιμοποιούν τη μικρότερη δυνατή ποσότητα φαρμάκων και όταν αυτό είναι απαραίτητο³. Είναι λοιπόν σημαντικό, ο μαιευτήρας να μη χρησιμοποιεί κάποιο φάρμακο όταν αυτό δεν είναι απαραίτητο, επειδή μπορεί μία παρέμβαση να οδηγήσει στην άλλη με δυνητικούς κινδύνους για τη μητέρα και το νεογνό. Είναι βέβαιο, ότι κάθε μαιευτήρας θα ήθελε να χορηγεί όσο το δυνατό λιγότερα φάρμακα κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, του τοκετού και της γαλουχίας της γυναίκας. Κανένας μαιευτήρας δε χορηγεί φάρμακα χωρίς λόγο. Όλοι χορηγούνε τα φάρμακα που θεωρούνε ότι είναι απαραίτητα για να αντιμετωπιστεί κάποια κατάσταση στην εγκυμοσύνη. Γι' αυτό, ορισμένοι ιατροί μπορεί να θέλουν, κάποια στιγμή, χωρίς να ξεχνούν την παραδοσιακή ελεγχόμενη ιατρική, που εξασκούν επί χρόνια, να καταφύγουν σε μία δεδομένη στιγμή, σε κάποιες εναλλακτικές θεραπείες, όπως είναι η ομοιοπαθητική. Τέτοιες θεραπείες μπορεί ίσως να βοηθήσουν στη βελτίωση ή εξαφάνιση ορισμένων συμπτωμάτων της εγκυμοσύνης, να υποβοηθήσουν επίσης την καλή εξέλιξη του τοκετού και της γαλουχίας. Τα ομοιοπαθητικά φάρμακα, γενικά, θεωρούνται ασφαλή και είναι καλό ο μαιευτήρας να τα γνωρίζει, επειδή μπορεί ίσως να ωφελήσουν, αλλά δύσκολα μπορεί να βλάψουν. Στην Αμερική, τα ομοιοπαθητικά φάρμακα έχουν χρησιμοποιηθεί σε πολλές εκατοντάδες τοκετών.

Η υγεία της γυναίκας επηρεάζει και την υγεία του εμβρύου, που αυτή κυφορεί. Όταν κάποια γυναίκα έχει ένα πρόβλημα υγείας, η χορήγηση φαρμάκων μπορεί να βελτιώσει το πρόβλημα αυτό μπορεί, όμως, να προκαλέσει και μία ελαφρά ανοσοκαταστολή στην ίδια την ανοσοκατασταλαμένη από την εγκυμοσύνη γυναίκα. Πολλές φορές, στην εγκυμοσύνη ορισμένες γυναίκες μπορεί να βιώσουν εξάρσεις προηγούμενων προβλημάτων, που είχαν με την υγεία τους, ή να παρουσιάσουν νέα συμπτώματα. Σ' αυτήν την περίπτωση, αντί να χορηγήσουμε κάποιο φάρμακο, που μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα στη έγκυο και στο έμβryo, εκτός από την θεραπεία που θα κάνει, μπορούμε να αντιμετωπίσουμε, ίσως, συμπτώματα όπως ναυτία, αϋπνία, πόνους, κ.α. με τη χορήγηση κάποιας ομοιοπαθητικής θεραπείας, δοκιμαστικά.

Ορισμένα, βέβαια, από αυτά τα συμπτώματα είναι μικρά και δε απαιτούν καμία θεραπεία με κανενός είδους φάρμακο. Μπορούν να διορθωθούν με κατάλληλη διαιτητική προσαρμογή ή προσαρμογή του τρόπου ζωής. Παρ' όλ' αυτά, όταν έχουμε άλλες καταστάσεις, που απαιτούν κάποιο είδος παρέμβασης, επειδή θα πρέπει να προσέχουμε στη χορήγηση οποιωνδήποτε παραδοσιακών φαρμάκων, καλό θα ήταν, σε πρώτη φάση, να δοκιμάζαμε τη χρήση ενός ομοιοπαθητικού φαρμάκου.

Βεβαίως, σε καμία περίπτωση η γυναίκα δε θα πρέπει να παίρνει το φάρμακο από μόνη της. Η χορήγηση ενός ομοιοπαθητικού φαρμάκου, θα πρέπει να γίνεται σε **απόλυτη συνεργασία** με τον μαιευτήρα - γυναικολόγο της, ο οποίος έχει και την απόλυτη ευθύνη της παρακολούθησης της εγκυμοσύνης και της διενέργειας του τοκετού της. Δεν είναι καλό να φέρνουμε τον γιατρό, που μας παρακολουθεί προ τετελεσμένων γεγονότων, λέγοντάς του ότι «πήρα το τάδε φάρμακο» ή ότι «έκανα το τάδε πράγμα». Εκείνος που θα πρέπει, τελικά, να λογοδοτήσει για την ευθύνη του τοκετού είναι ο μαιευτήρας και κάθε θεραπευτική ενέργεια θα πρέπει να γίνεται σε συνεργασία με αυτόν.

Έτσι λοιπόν, το κείμενο που ακολουθεί, καθαρά ενημερωτικό κείμενο, μας δίνει μία ιδέα για τις ομοιοπαθητικές θεραπείες που χρησιμοποιούνται, γενικά. Ένα πρόβλημα που υπάρχει συνήθως είναι η ναυτία, ο εμετός και η δυσπεψία που μπορεί να έχει μία γυναίκα στους πρώτους μήνες της εγκυμοσύνης. Σ' αυτή την περίπτωση, εάν η κατάσταση είναι τόσο έντονη, ώστε να μη μπορέσει να αντιμετωπισθεί με διαιτητικά μέτρα, τα ομοιοπαθητικά φάρμακα που μπορεί να χρησιμοποιηθούν είναι η *Serica*, η *Nux vomica*, το *Colchicum* (κολχικό), η *Silica*, η *Ipecacuana*, και η *Pulsatilla*. Τότε ο ιατρός θα διαλέξει κάποιο από τα φάρμακα αυτά, καθώς και τη δοσολογία του. Συνήθως, η *Serica*, το *Colchicum* και η *Ipecacuana* δίνονται σε γυναίκες που έχουν έντονη ναυτία, που δεν μπορούν ούτε καν να μυρίσουν φαγητό. Σε γυναίκες που έχουν ναυτία και δεν υποχωρεί, μπορεί να χορηγηθεί *Nux vomica*, *Ipecacuana* ή *Silica*. Οι γυναίκες με ναυτία, που περνάει όταν ξαπλώνουν, μπορεί να βοηθηθούν με την *Nux vomica*.

Εδώ, επίσης, παίζει ρόλο και η ιδιοσυγκρασία της γυναίκας. Π.χ. μια γυναίκα που κάνει εμετούς αλλά είναι ευσυγκίνητη και οι διαθέσεις της αλλάζουν, δεν μπορεί να πάρει εύκολα αποφάσεις, θα πρέπει να πάρει *Pulsatilla*, ενώ μία γυναίκα που κινείται συνεχώς, είναι πολύ ευερέθιστη, και τα συμπτώματα ναυτίας, εμετού και δυσκοιλιότητας γίνονται χειρότερα το πρωί, θα πρέπει να πάρει *Nux Vomica*.

Δεν επεκτείνομαι σ' αυτό το θέμα, γιατί πιστεύω ότι όσα αναφέρθηκαν ήδη είναι αρκετά για ενημέρωση.

Σε έγκυες, που υποφέρουν από κιρσούς κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, μπορεί να χρησιμοποιηθεί Pulsatilla και Hamamelis, όπως, ίσως, και Vipera. Επίσης, μπορεί να χρησιμοποιηθεί Pulsatilla για να βοηθήσει στο να «γυρίσει» το έμβρυο από ισχιακή σε κεφαλική προβολή. Εννοείται, ότι στη περίπτωση αυτή, θα πρέπει να ξεκουράζεται, ώστε η μήτρα της να είναι χαλαρή και έτσι να μπορεί να υπάρχει Ιχώρος» για να γυρίσει το παιδί.

Ένα ομοιοπαθητικό σκεύασμα, που χρησιμοποιούν αρκετά συχνά οι μαιευτήρες είναι το Caulophyllum, το οποίο βοηθά στην ενδυνάμωση των μυών της μήτρας και στην οργάνωση των συσπάσεων της κατά τη διάρκεια του τοκετού. Βοηθά επίσης στην αποφυγή της ατονίας της μήτρας κατά τον τοκετό και προφυλάσσει μερικώς από την αιμορραγία μετά τον τοκετό. Δύο άλλα φάρμακα που μπορεί να βοηθήσουν στη διαδικασία του τοκετού είναι η Belladonna και η Cimicifuga. Η Belladonna χορηγείται όταν η γυναίκα νιώθει υπερβολικά ευαίσθητη κατά τη διάρκεια του τοκετού, κοκκίνισμα του προσώπου και των ματιών και το δέρμα της είναι θερμό. Οι γυναίκες, που χρειάζονται Cimicifuga, είναι σχετικά υστερικές, αναστενάζουν συχνά, έχουν σπασμωδικούς πόνους σε διάφορα σημεία του σώματος και υποφέρουν από δυσανεξία στον πόνο. Αυτές οι γυναίκες που χρειάζονται Cimicifuga συνήθως λένε «δε θα τα καταφέρω» ή «δεν αντέχω άλλο, θα τρελαθώ»!

Μετά τον τοκετό, για να ξεκουραστεί η γυναίκα από την εξάντληση της προσπάθειας και για να κλείσουν καλύτερα τα εσωτερικά και εξωτερικά τραύματα της, χορηγούμε συνήθως Arnica Montana. Σε περίπτωση περινεοτομίας ή καισαρικής τομής, μπορεί να χορηγήσουμε Staphysagria, ένα φάρμακο που δίνεται συνήθως μετά τις εγχειρήσεις. Οι ομοιοπαθητικοί ιατροί έχουν παρατηρήσει ότι οι γυναίκες, που παίρνουν Staphysagria, δε ζητούν τόσα παυσίπονα μετά τον τοκετό, όπως οι άλλες γυναίκες. Η Calendula μπορεί επίσης να βοηθήσει στη καλή και σωστή επούλωση της περινεοτομίας. Υπάρχουν στο εμπόριο σαπούνια με Calendula για τη γεννητική περιοχή. Μπορούμε, επίσης, να ζητήσουμε από τα ομοιοπαθητικό φαρμακείο να μας παρασκευάσει ένα βάμμα ή μία αλοιφή με Calendula.

Μετά από ένα δύσκολο και κουραστικό τοκετό, μπορεί να βοηθήσει το Sulphur, ώστε η γυναίκα να ξεκουραστεί γρήγορα και να νιώθει καλά μετά τον τοκετό. Σε παιδιά, που έχουν γεννηθεί και παρουσιάζουν κάποιο μικρό γογγυσμό, παρ' όλο

που εδώ είναι απαραίτητα και τα παραδοσιακά μέτρα, μπορεί να βοηθήσει το Antimonium tart, το Carbo veg, ή το Camphor. Για τον ίκτερο του νεογέννητων μπορεί να χρησιμοποιηθεί Aconite. Εάν μέσα σε 24 ώρες δεν παρατηρηθεί βελτίωση, μπορεί να δοθεί Nux Vomica, Chelidonium, ή Lycopodium.

Για το μαστό της γυναίκας μετά τον τοκετό και στην περίπτωση που αυτός θα αναπτύξει μαστίτιδα, μπορούμε να δοκιμάσουμε Belladonna, Bryonia, Phytolacca, και Lac caninum. Στα πρώτα στάδια της μαστίτιδας δίνουμε συνήθως Belladonna και Bryonia. Belladonna δίνουμε στη γυναίκα που έχει κόκκινους, θερμούς και εξοιδημένους μαστούς, ενώ Lac caninum δίνουμε στη γυναίκα της οποίας οι μαστοί γίνονται πολύ ευαίσθητοι στην κίνηση, ακόμα και εκείνη που προέρχεται από το περπάτημα. Εάν η γυναίκα μαζί με την μαστίτιδα έχει υψηλό πυρετό, ζεστό πρόσωπο και πονοκέφαλο, η Belladonna είναι το φάρμακό της, ενώ η Bryonia θα πρέπει να δίνεται όταν οι μαστοί έχουν « πετρώσει». Σ' αυτή την περίπτωση, οι μαστοί πονούν, είναι πιο ζεστοί, αλλά δεν είναι κόκκινοι. Στις γυναίκες που έχουν πολύ γάλα, με συνέπεια να μην μπορεί να αποβληθεί όλο, να πονούν οι μαστοί τους, και με ευαίσθητες θηλές, μπορούμε να χορηγήσουμε Phytolacca. Εάν η γυναίκα νιώθει πόνο στους μαστούς της όταν περπατάει, ή, μερικές φορές, και με την απλή εισπνοή, και ο πόνος αυτός φεύγει εάν η γυναίκα υποστηρίξει τους μαστούς της όταν κινείται, το φάρμακο που μπορεί να την βοηθήσει είναι το Lac caninum.

Σ' αυτό το κεφάλαιο έγινε μία προσπάθεια όχι να δοθούν οδηγίες για θεραπεία στις γυναίκες, αλλά να γίνει μία γενική και επιφανειακή ενημέρωση πάνω στα φάρμακα που μπορεί, μερικές φορές, να έχουν κάποια χρησιμότητα σε ορισμένες περιπτώσεις^{4,5,6,7,8,9}

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Richard W. Wertz and Dorothy C. Wertz, Lying - In: A History of childbirth in America, New York: Schocken, 1979, 137.
2. Richard W. Wertz and Dorothy C. Wertz, Lying - In: A History of childbirth in America, New York: Schocken, 1979, 138.
3. Diana Korte and Roberta Scaer, A Good Birth, A safe Birth, New York: Bantam, 1984, 129-130
4. C.E.I. Day, «Control of Stillbirths in Pigs Using Homoeopathy», British Homoeopathic Journal, 73,3, July 1984, 142-143.
5. T.C. Duncan, Disease of Infants and Children and Their Homoeopathic Treatment, volume II, Chicago: Duncan Brothers, 1880, 492.
6. Charles Fisher, A. Handbook on the Diseases of Children and Their Homoeopathic Treatment, Chicago: Medical Century, 1985.
7. Moskowitz, Richard. Homoeopathic Medicines for Pregnancy and Childbirth, Berkeley: North Atlantic, 1992.
8. Society of Homeopaths, Homeopathy in Pregnancy, Childbirth & Childhood, Proceedings from a seminar held November 1, 1980.
9. Tyler, Margaret. : «Mastitis» Homoeopathy, January, 1938, 3-8.